

Це сприяє зростанню продуктивності праці, підвищенню рівня залученості персоналу та формуванню гнучкої організаційної структури, здатної оперативно реагувати на виклики цифрового середовища.

Узагальнюючи, можна стверджувати, що інноваційні механізми управління ресурсним потенціалом в умовах цифрової трансформації забезпечують якісно новий рівень ефективності використання ресурсів, зниження операційних витрат і підвищення стійкості підприємства. Їх упровадження формує адаптивну модель розвитку, зорієнтовану на довгострокове зростання та посилення конкурентних позицій. В умовах сучасної економіки інноваційне управління ресурсним потенціалом є не альтернативним, а обов'язковим елементом стратегічного розвитку підприємства та ключовою передумовою його фінансової стабільності.

Список використаних джерел:

1. Брич В., Белова І., Ярощук О. Управління інноваціями як рушійна сила трансформації бізнес-процесів у туризмі. *Економічний аналіз*. 2024. № 3. С. 654–662. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.03.654>.
2. Шинькович А. В., Васильєва Н. Б., Романенко О. В. Інноваційне управління підприємствами в умовах цифрової трансформації: виклики та стратегії. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2024. № 13. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14648256>.
3. Ус Ю. В., Литовченко В. О. Управління ресурсним потенціалом підприємства в умовах невизначеності. *Бізнес Інформ*. 2024. № 6. С. 278–284. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-6-278-284>.

УДК 338.43

*Кандиба М. А.,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСІВ У СФЕРІ АГРОБІЗНЕСУ УКРАЇНИ

В агробізнесі ефективність використання ресурсів є ключовим фактором сталого розвитку, особливо в умовах зростаючих викликів, таких як кліматичні зміни, технологічна трансформація та обмеженість фінансових і матеріальних ресурсів. Застосування сучасних методів управління, зокрема цифрових технологій, дозволяє оптимізувати витрати, знижуючи втрати і підвищуючи продуктивність землі та інших ресурсів.

Актуальність дослідження обумовлена необхідністю розробки та впровадження сучасних підходів і технологій, які б забезпечили раціональне та ефективне використання ресурсів у сфері агробізнесу, особливо в контексті цифровізації та переходу агросектору до точного землеробства.

Метою є дослідження теоретико-методичних засад оцінки ефективності використання ресурсів у агробізнесі України та напрямів її підвищення через застосування цифрових технологій, оптимізацію витрат та управлінські інструменти.

На основі вивчення наукової думки систематизовано основні показники ефективності використання ресурсів у агробізнесі, їх вплив на ефективність та методи оптимізації (табл. 1).

Таблиця 1

Основні показники ефективності використання ресурсів у агробізнесі

Показник	Вплив на ефективність	Методи оптимізації
Продуктивність землі (виробництво валової продукції на 1 га)	Впливає на обсяги та рентабельність виробництва	Точне землеробство, інтенсифікація
Енергоефективність виробництва (витрати палива і енергії)	Впливає на собівартість виробництва	Використання відновлювальних джерел, автоматизація, цифрові технології
Використання мінеральних добрив (раціональність застосування хімікатів)	Зменшення витрат та екологічний баланс	Норми внесення, контроль аналізів ґрунту, цифрові технології
Продуктивність праці (ефективність використання трудових ресурсів)	Підвищення якості та кількості продукції	Професійна підготовка, автоматизація процесів, цифрові технології

Аналіз світового та вітчизняного досвіду дозволяє стверджувати, що підвищення ефективності агробізнесу тісно пов'язане з інтенсифікацією виробництва, яке передбачає використання новітніх добрив, техніки і систем точного землеробства. Такі методи дозволяють більш раціонально використовувати кожен гектар, воду, енергію та робочу силу. В Україні, незважаючи на значний потенціал агросектору, існують важливі резерви покращення, особливо за рахунок впровадження комплексних систем оцінки і контролю використання ресурсів на рівні господарств.

Агробізнес країни стикається з багатьма викликами, серед яких обмеженість ресурсів, зміни клімату та потреба в технологічній модернізації для збереження конкурентоспроможності та сталого розвитку. Неефективне використання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів призводить до втрат потенційного врожаю, зайвих витрат та погіршення екологічного стану. Україна, маючи потужний аграрний сектор, потребує оптимізації ресурсного потенціалу для підвищення продуктивності, зниження витрат і адаптації до військових загроз та викликів 2025 року, зокрема посівної кампанії та зростання вартості ресурсів.

Результати дослідження засвідчили суттєве підвищення продуктивності аграрних підприємств, де впроваджено системи точного землеробства, цифрові кадастри та технології моніторингу. Зокрема, аграрні підприємства, які впроваджували нові технології, змогли знизити витрати на паливо, добрива та засоби захисту рослин, підвищити продуктивність на 10-20%, а також оптимізувати водокористування і трудові ресурси.

Комплексне впровадження цифрових технологій і сучасних агротехнологій має розглядатися в якості перспективного напрямку підвищення ефективності використання ресурсів у агробізнесі України. Цей дозволяє не лише збільшити врожайність і знизити собівартість продукції, але й сприяє стійкому розвитку

сільськогосподарської галузі, зменшенню негативного впливу на навколишнє середовище та підвищенню конкурентоспроможності на світовому ринку.

Список використаних джерел:

1. Розвиток аграрного сектору та сільських територій в умовах воєнного стану й повоєнного відновлення: наукова доповідь / [Ю. О. Лупенко, О. М. Нечипоренко, М. І. Пугачов, та ін.]. К.: ННЦ «ІАЕ», 2023. 224 с.
2. Калачевська Л. І. Інноваційний розвиток сільських територій: наукові основи, стан та перспективи. Монографія. Суми: ФОП Литовченко Є. Б., 2019. 276 с.
3. Касич А. О., Яценко Н. М., Калько Є. В. Сучасні підходи до методики аналізу використання матеріальних ресурсів. *Ефективна економіка*. 2016. № 11. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5235>.

УДК 338.248

*Канцер О. А.,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
(Науковий керівник: к.е.н., доцент Гаврилова Н. В.)
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький*

ЗАХОДИ АДАПТАЦІЇ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ ДО ВИКЛИКІВ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ ЕКОНОМІКИ

Післявоєнне відновлення економіки України вимагає від суб'єктів малого підприємництва гнучкості, інноваційності та здатності швидко реагувати на зміни зовнішнього середовища. Малий бізнес є ключовим драйвером зайнятості, регіонального розвитку та формування стійких економічних зв'язків. Тому адаптація стратегій його розвитку до нових соціально-економічних реалій – одне з пріоритетних завдань державної та місцевої економічної політики.

Післявоєнна економіка України характеризується структурною трансформацією ринків, відновленням інфраструктури, зміною споживчих пріоритетів і необхідністю інтеграції у європейський економічний простір.

Малий бізнес має адаптувати свої стратегії через:

- цифровізацію бізнес-процесів (використання онлайн-інструментів, електронної комерції, автоматизації);
- переорієнтацію ринків збуту (вихід на міжнародні ринки, співпраця з європейськими партнерами);
- упровадження соціально відповідальних стратегій (ESG-підхід, участь у відновленні громад);
- посилення інноваційної складової (впровадження нових технологій, стартап-проекти, кластери) [1].

Ефективна адаптація стратегій малого бізнесу можлива лише за умов партнерства між державою, місцевими громадами та підприємцями.